

NOV DOSTAVEK K CANKARJEVI BIBLIOGRAFIJI

FRANCE DOBROVOLJC

V dopolnitev svoje bibliografije tistih Cankarjevih del, ki niso izšla v njegovih zbranih spisih v redakciji dr. Izidorja Cankarja (Lj. 1925 do 1936),¹ naj v naslednjem navedemo novo gradivo, ki se je nabralo po letu 1948, in s tem olajšamo iskanje interesentom (po kronološkem redu objave):

1. Spomini na mojo mater (Spisal Josip Marin). V 1898, 162-65; 178-81; 204-08. Ugotovil dr. Izidor Cankar (CP I. 383).

2. Klara se je izgubila (Spisal F. D.). Angelček VI (1898), 170-73. Ugotovil France Dobrovoljc.

3. Svečanost v Varšavi (Pesem, prva objava). Delavec-Rdeči prapor (Trst), št. 11-12, 1. maja 1899, str. 2. Ugotovil France Dobrovoljc (NS 1949, 1188).

4. Ob morju (Opis. — Spisal J. L.). V 1899, 157-59. Ugotovil dr. Izidor Cankar (CP I. 383).

5. Valentin Oblak, Oton Župančič: Čez plan (ocena). Sn II (1903-04), 92-93. Ugotovil France Dobrovoljc (CID III. 560).

6. Fran Milčinski. Pravljice. SN št. 457: NDk (Celje) št. 287: Soča (Gorica) št. 147; v vseh treh časnikih: 17. dec. 1910. Objava po rokopisu z izvirnim naslovom: Pravljice Milčinskega (NS 1949, 404). Ugotovil France Dobrovoljc.

7. Hoja v šolo. KolMD za 1922 (Prevalje 1921), 55-64. Ugotovil France Dobrovoljc (NS 1949, 1188).

8. Govor na protestnem zborovanju učiteljev v lj. Mestnem domu 5. sept. 1918. P 1919, 27. Obj. Pavel Flere.

9. Govor o »Trubarju in naših razmerah v domovini« (na Trubarjevem večeru Društva slovenskih svobodomiselnih akademikov »Sava« na Dunaju dne 6. marca 1908). Pod lipo III (1926), 70-71. Obj. Anton Kristan-Historicus, identificiral France Dobrovoljc (NS 1951, 184).

10. Za god (Pesem). Voščila dragim srcem. Zbral C. Golar. Lj., Tiskovna zadruga 1942, 62-65.

11. Anastazijev greh. (Prvotni naslov: »Hudodelstvo«. Spisal I. C.). NS 1948, 901-08. Obj. Alfonz Gspan.

12. Jabolko. Ivan Cankar. NS 1948, 909-11. Obj. dr. Fr. Stele.

13. Iz prvih Cankarjevih pesniških poskusov. Obj. Alfonz Gspan. Nova obzorja (Maribor) II (1949): 1. Misli in besede (1-7), 562. — 2. Pevca, 562. — 3. Pozabnost, 565. — 4. Kralj, 565. — 5. Pes, mačka in miši, 565-64. — 6. Lepa narava, 565. — 7. Ob izviru, 565. — 8. Lovec, 565. — 9. Skrb, 566. — 10. Sreča, 566. — 11. Od doma, 566. — 12. Slavec, 566. — 13. Materi, 566. — 14. Materi (starejša varianta), 567. — 15. Zvečer, 567. — 16. Rojenice, 567-68.

14. Kako že davno srce moje (Pesem). NS 1950, 645. Obj. France Dobrovoljc.

15. Kaj pripoveduje vrba? (Pesem). Glas Vrhnik (Vrhnika) II (1952), št. 10, str. 4. Obj. France Dobrovoljc.

16. Sultan Soliman. Romanca. Mlada pota (Lj.) I (1952-53), 115. Obj. France Dobrovoljc.

Opombe. Psevdonimna sestavka »Spomini na mojo mater« in »Ob morju«, ki ju je ugotovil dr. Izidor Cankar, kažeta take tipične vsebinske in stilne elemente (prvi sestavek tvori v zasetku že vse »Moje življenje«), da je vsak dvom o avtorstvu izključen. Urednik pisateljevega Zbrana dela poroča po spominih Cankarjevega brata Karla (CP I. 384), da je Ivan za časa svojega bivanja v Pulju 1898 napisal tudi črtico »Klara se je izgubila«, ki jo je poslal uredništvu »Vrtca« v objavo. V tem listu pa črtica ni izšla in jo je v njem dr. Izidor Cankar zaman iskal. V resnici je bila objavljena v »Vrtčevici« prilogi »Angelčku«. Zanimivo je pri tem, da se zgodba ne vrši v Pulju, temveč je njeno dogajanje preneseno v Ljubljano, pri čemer vzbudi nesoglasje trditev, da po tem mestu vozijo omnibusi, ki pa v Ljubljani niso bili takrat v prometu. Cankar je poleg ocene Župančičeve zbirke »Čez plan« v Ljubljanskem Zvonu objavil še eno v Slovanu hkrati s svojo ostro kritiko Sardenkove pesniške knjige »V mladem jutru«, ki stoji neposredno pred njo. Jezik, aluzije in stil v članku pa nedvomno kažejo, da je ocena (celo boljša) varianta poročila iz Zvona, pri čemer je utegnil psevdonim Valentin Oblak, ki ga sicer v vsem ostalem Slovanu ni več najti, izbrati takratni urednik revije Fran Govekar. Reklamno notico o Milčinskega Pravljičah je Cankar napisal po naročilu L. Schwentnerja, kar je podpisani ugotovil na osnovi izvirnega njegovega rokopisa, najdenega v zanimivih okoliščinah (NS 1949, 405). Na črtico »Hoja v šolo«, ki je veljala do 1948 za nenatisnjeno (CP III. 214), smo, opozorjeni po odlomku v nekem ameriškem mladinskem časopisu, slučajno naleteli pri pregledovanju koledarjev Mohorjeve družbe. Cankarjev kratki govor na ilegalnem protestnem zborovanju učiteljev 5. septembra 1918, ki ga je rešil pozabe urednik »Popotnika« Pavel Flere v svoji osmrtnici Ivana Cankarja, je značilna posebnost zase, ker pomeni njegov zadnji javni nastop in priča, kako ga je bolelo preganjanje med prvo svetovno vojno. Voščilna pesem »Za god« je odkrit izraz hvalečnosti petnajstletnega Cankarja do učiteljice, ki ga je v I. razredu ljudske šole učila šteti na pomarančah, kasneje pa, ko je obiskoval ljubljansko realko, ga je podpirala z denarjem in knjigami. Urednik zbirke »Voščila dragim srcem« je knjižici na koncu pripisal naslednjo pripombo: »Ivan Cankar je zložil to pesem svoji prvi učiteljici, Ivanki Tominčevi, ko je poučevala na Vrhnikih. Pesnik je bil tedaj 15-leten dijak« (str. 91). Pesem »Kako že davno srce moje« je ohranjena na posebnem lističu

kot priloga Cankarjevega pisma Pavli Kermavnerjevi z dne 17. nov. 1896 in je njej posvečena. Pesem »Kaj pripoveduje vrba?« je pesem, ki jo je Cankar 26. nov. 1893 bral na V. zabavnem shodu v dijaški »Zadrugi« v njenem III. poslovnem letu 1893-94. Doslej se je smatrala za izgubljeno (SJ 1941, 58). V objavi v »Glasu Vrhnike« je pomotoma navedena napačna letnica njenega nastanka 1895 namesto pravilne 1893. Romanca »Sultan Soliman«, o kateri je bilo do objave znano samo ime in kritika A. Dermote z dne 31. marca 1895 (SJ 1941, 59), je natisnjena

po tistem rokopisu, ki ga je rečenega dne Cankar bral v »Zadrugi« hkrati še s tremi drugimi pesmimi. Rokopis teh pesmi na 8 straneh je Cankar daroval svojemu prijatelju Viktorju Zalarju, ta pa inž. Lojzetu Pippu. Po smrti tega slednjega v nemškem koncentracijskem taborišču je s posredovanjem načelnika prof. Zvoneta Miklaviča rokopis postal last Slovenske knjižnice v Ljubljani.

¹ Prim. LZ 1938, 275-79; Podoba Ivana Cankarja. Lj. 1945, 82; SR 1948, 124-25.

GEOLOŠKI ZAVOD

V LJUBLJANI

je bil ustanovljen leta 1946 in je od takrat razvil naslednje dejavnosti:

1. Regionalno geološko in petrografske kartiranje ter geofizikalno merjenje.
2. Raziskovanje nafte, premoga, rud in nekovin z geološkimi in geofizikalnimi metodami ter vrtanjem in rudarskimi deli.
3. Fundiranje gradbenih objektov: cest, železnic, mostov, hidroelektrarn, tovarniških zgradb, stanovanjskih naselij ter ostalih nizkih in visokih gradbenih objektov.
4. Raziskovanje pitnih in industrijskih voda ter mineralnih in termalnih vrelecev.
5. Hidrogeološka raziskovanja krasa.
6. Kartografija.
7. Laboratorijske preiskave: mineraloško, petrografske, paleontološke, mikropaleontološke, kemične, fizikalno-kemične in geomehanske.
8. Arhiv in knjižnica.
9. Geološki muzej z zbirkami in katalogom gradbenega materiala.
10. Izdajanje publikacij.

Za vse navedene dejavnosti ima Geološki zavod strokovno in tehnično osebje ter ustrezno terensko in laboratorijsko opremo; strojne in ročne vrtalne garniture za vse vrste plitvih in globokih vrtanj do globine 1200 metrov; geofizikalne instrumente za raziskovanje po gravimetrični, magnetni in električni metodi; poleg opreme za kemične in petrografske analize tudi instrumentarij za spektrografske analize kovinskih in nekovinskih materialov, röntgen za identifikacijo faz po Debye-Scherrerju, kar omogoča strokovnjakom zavoda in njegovim zunanjim sodelavcem znanstveno obdelavo in tehnično vrednotenje terenskih preiskav zaradi uporabe v rudarstvu, gradbeništvu, kmetijstvu, gozdarstvu, komunalni dejavnosti ter v ostalih panogah našega gospodarstva.

Po svojih publikacijah je zavod v zvezi z inozemskimi ustanovami in podjetji te vrste, kar mu omogoča stalno zasledovanje sodobnih raziskovalnih metod, njihovih rezultatov ter izpopolnjevanje instrumentarija.